

Sygn. akt: III AUa 494/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Lucyna Guderska (spr.)

Sędziowie: SSA Ewa Naze

SSA Jolanta Wolska

Protokolant: st.sekr.sądowy Kamila Tomasik

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2014 r. w Łodzi

sprawy **L. C.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o emeryturę,

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 12 lutego 2013 r., sygn. akt: VIII U 4318/12,

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt III AUa 494/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 października 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił **L. C.** prawa do emerytury

w obniżonym wieku. Organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie udowodnił 15 – letniego stażu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze

w rozumieniu z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jak również nie udokumentował faktu rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił uwzględnienia w poczet szczególnego stażu pracy okresu zatrudnienia **L. C.** w Przedsiębiorstwie (...) w P. Filii w K. od 9 listopada 1977 roku do 31 grudnia 1990 roku, argumentując to tym, że (1) przedłożone przez ubezpieczonego świadectwo pracy za ww. okres sporządzone zostało przez osobę do tego nieuprawnioną, (2) w treści dokumentu błędnie przyporządkowano stanowisko pracy do stanowiska wymienionego w zarządzeniu resortowym, (3) listy płac nie zawierają zaś wymienionego stanowiska, a dodatek za pracę

w warunkach szczególnych nie był wypłacany w ciągłości.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł **L. C.**, kwestionując prawidłowość rozstrzygnięcia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i wnosząc o: (1) dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadków A. C. i B. D., (2) dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, na okoliczność tego czy wykonywana przez ubezpieczonego praca miała charakter pracy w warunkach szczególnych oraz (3) załączenia w poczet materiału dowodowego jego akt emerytalnych. Ubezpieczony podniósł, że w spornym okresie zatrudnienia wykonywał pracę mechanika samochodowego, która odpowiada treści wykazu A, dział XIV pkt. 16 stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.). Charakter świadczonej pracy mogą potwierdzić wskazani świadkowie.

W związku z powyższym, **L. C.** wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w całości i przyznanie mu prawa do emerytury w obniżonym wieku w rozumieniu ustawy.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie. Organ rentowy podkreślił przede wszystkim, że ubezpieczony nie rozwiązał stosunku pracy i nadal pozostaje w zatrudnieniu w Przedsiębiorstwie (...), a co za tym idzie rozstrzygnięcie pozostałych kwestii jest bezcelowe. Odnosząc się jednak do kwestii spornego okresu zatrudnienia, w tym co do prawidłowości przedłożonego świadectwa pracy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, potrzymał swą argumentację wyrażoną w treści zaskarżonej decyzji.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 12 lutego 2013 roku, sygn. akt: VIII U 4318/12, Sąd Okręgowy w Łodzi, VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, (1) zmienił sporną decyzję organu rentowego i przyznał **L. C.** prawo do emerytury poczynając od dnia 1 stycznia 2013 roku, (2) oddalając odwołanie w pozostałej części.

Powyższe orzeczenie poprzedziły następujące ustalenia faktyczne:

L. C. urodził się w dniu (...). W okresie od dnia 9 listopada 1977 roku do dnia 31 grudnia 1990 roku ubezpieczony pracował w Przedsiębiorstwie (...) w P., jako mechanik napraw pojazdów samochodowych w oparciu o umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. **L. C.** wykonywał prace związane z naprawą części i podzespołów w samochodach ciężarowych i dostawczych typu S., N. oraz Ż. Do jego obowiązków należało dokonywanie wszelkich napraw samochodów należących do przedsiębiorstwa. W samochodach z silnikiem benzynowym ubezpieczony przeważnie wymieniał gaźniki. W samochodach napędzanych silnikiem diesla zaś pompy wtryskowe i spryskiwacze. Poza tym **L. C.** wymieniał skrzynie biegów, gaźniki, kolumny kierownicze, układy hamulcowe oraz olej. Prace w obrębie silników wykonywane były na zewnątrz, zaś prace dotyczące skrzyni biegów lub sprzęgła wewnątrz kanałów. Ubezpieczony otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szkodliwych.

W chwili obecnej **L. C.** pozostaje w stosunku pracy z Przedsiębiorstwem (...).

L. C. udowodnił łączny staż ubezpieczeniowy w wymiarze 26 lat, 4 miesięcy i 3 dni, w tym 26 lat 3 miesiące okresów składkowych oraz 1 miesiąc i 3 dni okresów nieskładkowych. Ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Wniosek o przyznanie prawa do emerytury złożył w dniu 25 lipca 2012 roku.

W świetle powyższych ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że **L. C.** spełnia przesłanki do przyznania mu prawa do emerytury wcześniejszej w rozumieniu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala uznać, że praca wykonywana przez **L. C.** stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, w okresie od dnia 9 listopada 1977 roku do 31 grudnia 1990 roku w Przedsiębiorstwie (...) w charakterze mechanika napraw pojazdów

samochodowych, odpowiada treści stanowiska opisanego w dziale XIV poz. 14 wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, a co za tym idzie jest pracą w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy. Ustaleń faktycznych w ww. zakresie Sąd dokonał w oparciu o zeznania własne **L. C.** oraz o przedłożone w sprawie dokumenty.

Jako, że ubezpieczony w chwili składania wniosku o przyznanie prawa do emerytury tj. w dniu 25 lipca 2012 roku, pozostawał w stosunku pracy, emerytura może zostać mu przyznana dopiero od dnia wejścia w życie nowelizacji art. 184 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych tj. począwszy od dnia 1 stycznia 2013 roku.

W związku z powyższym, mając na uwadze fakt, że ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję ZUS i przyznał **L. C.** prawo do emerytury poczynając od dnia 1 stycznia 2013 roku oraz oddalił odwołanie w pozostałej części.

Powyższe orzeczenie zaskarżył w części, co do punktu 1 (tj. w części zmieniającej decyzję organu rentowego) zaskarżył Zakład Ubezpieczeń Społecznych zarzucając mu: (1) naruszenie prawa procesowego, a to art. 233 k.p.c. polegające na wydaniu wyroku bez wyjaśnienia wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy oraz (2) naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez niewłaściwe jego zastosowanie i ustalenie prawa do emerytury pomimo nie udokumentowania wymaganego stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

W ocenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego bez wszechstronnego i prawidłowego rozważenia zebranego materiału, doprowadzając tym samym do błędnych ustaleń faktycznych. Sąd I instancji pominął przedłożone w sprawie akta osobowe, nie przesłuchał żadnego świadka, nie wziął pod uwagę faktu, że wypłacany **L. C.** dodatek za pracę w warunkach szkodliwych nie dotyczy całości spornego okresu zatrudnienia. Reasumując, zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, że **L. C.** pracował w Przedsiębiorstwie (...) w P. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy naprawie pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych lub wykonywał w tym samym zakresie prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów. Skarżący podkreślił, że z samych zeznań **L. C.** wynika, iż praca przez niego wykonywana była rodzajowo zróżnicowana. Ubezpieczony wskazał na przykład, że wykonywał też prace malarskie, bo wówczas zakład nie zatrudniał lakiernika.

W związku z powyższym Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację **L. C.** wniósł o (1) jej oddalenie oraz o (2) zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna, a co za tym idzie skutkuje uchynieniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy Sądowi Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania.

W przedmiotowej sprawie istotę sporu stanowił charakter pracy wykonywanej przez **L. C.** w Przedsiębiorstwie (...) w P. Filii w K. w okresie od 9 listopada 1977 roku do 31 grudnia 1990 roku. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zakwestionował, bowiem prawidłowość świadectwa pracy z dnia 15 listopada 1996 roku potwierdzającego ww. okres zatrudnienia, podnosząc, że dokument ten sporządzony został przez osobę do tego nieuprawnioną (pracownika archiwum), jak również, że stanowisko pracy zakwalifikowane niezgodnie z treścią zarządzenia resortowego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, materiał dowodowy zgromadzony w toku postępowania pierwszoinstancyjnego, nie może stanowić wystarczającej podstawy dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Sąd Okręgowy oparł swe ustalenia w zasadzie jedynie na zeznaniach **L. C.**, oddalając z siebie tylko znanych powodów wnioski ubezpieczonego o przesłuchanie świadków **B. D.**

i **A. C.**. Uwadze Sądu Apelacyjnego nie uszedł przy tym fakt, że zeznania **L. C.** budzą, co najmniej poważne wątpliwości, co do zakresu wykonywanych przez niego czynności pracowniczych. Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze (Dz.U. z dnia 18 lutego 1983 roku) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Sąd Okręgowy uznał, że **L. C.** wykonywał prace odpowiadające poz. 14 w dziale XIV „Prace różne” wykazu A załącznika do ww. rozporządzenia Rady Ministrów określonej jako „praca przy naprawie pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych”. Z zeznań **L. C.** (k. 11 akt sprawy) wynika jednak, że poza naprawą gaźników i pomp wtryskowych, ubezpieczony wykonywał również inne prace m.in. prace lakiernicze. Ubezpieczony zeznał też, że wykonywał „wszelkie możliwe prace naprawcze”. Wątpliwości tych, dostrzeżonych przez stronę skarżącą, Sąd Okręgowy nie wyjaśnił, mając możliwość zweryfikowania twierdzeń ubezpieczonego poprzez dopuszczenie dowodu z zeznań wnioskowanych świadków. Z możliwości tej Sąd I instancji jednak nie skorzystał, ograniczając się do bezkrytycznej akceptacji zeznań **L. C.**.

Mając na uwadze powyższe, nie ulega wątpliwości, że Sąd I instancji nie rozpoznał istoty przedmiotowej sprawy, dokonując ustaleń w zakresie charakteru pracy w spornym okresie zatrudnienia z naruszeniem dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy przeprowadził jedynie pobieżne postępowanie dowodowe ograniczając je bezzasadnie do przesłuchania samego tylko ubezpieczonego, przydając jego zeznaniom niczym nieuzasadnioną wagę i znaczenie. W świetle przedstawionych wątpliwości w postaci nieprzekonujących zeznań odwołującego, kwestionowanej przez organ rentowy dokumentacji pracowniczej m. in. co do zakresu rzeczywiście wykonywanych przez ubezpieczonego czynności pracowniczych oraz zasad przyznawania dodatków za pracę w warunkach szkodliwych, decyzja o rezygnacji z możliwości skonfrontowania dotychczas zgromadzonych informacji z zeznaniami dwóch świadków jest co najmniej niezrozumiała.

Sąd Okręgowy powinien, więc ponownie przeprowadzić postępowanie dowodowe, uwzględniając przy tym dostępne dowody osobowe. Sąd Okręgowy winien dokonać wszechstronnej oceny okoliczności przedmiotowej sprawy, ustalając rzeczywisty zakres obowiązków pracowniczych **L. C.**

w Przedsiębiorstwie (...) w P. Filii w K. w spornym okresie zatrudnienia. Kluczowym, bowiem jest ustalenie, czy ubezpieczony wykonywał wyłącznie czynności polegające na naprawie pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych (stosownie do poz. 14 w dziale XIV „Prace różne” wykazu A załącznika do ww. rozporządzenia Rady Ministrów), czy też powierzano mu w godzinach pracy również inne czynności, nawet te związane z naprawą pozostałych elementów mechanicznych pojazdów lub lakierowaniem pojazdów. Jeśli zaś praca **L. C.** odpowiadać by miała poz. 16 dział XIV ww. wykazu (tj. „prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych”, Sąd również winien ustalić, czy praca tego rodzaju miała charakter stały i wykonywana była w pełnym wymiarze czasu pracy, czy też poza tego rodzaju czynnościami ubezpieczony wykonywał również inne czynności.

Dopiero bowiem ustalenie powyższych faktów w sposób pewny i nie budzący wątpliwości, w oparciu o zupełny i przekonujący materiał dowodowy, pozwala na zajęcie stanowiska co do skuteczności ubiegania się przez **L. C.** o emeryturę z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Mając na uwadze powyższe konstatacje, Sąd Apelacyjny, działając na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania.